

REFERAT 2024

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 24-04-2024 09:30

Sted: KOMBIT, Halfdansgade 8, lokale Vadehavet

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

Deltagerfortegnelse.....	3
1. Siden sidst.....	5
1.1. Siden sidst.....	5
2. Drøftelsessager	8
2.1. Orientering om arbejdet med Fællesoffentlig Digital Arkitektur	8
2.2. Introduktion til arkitekturvinkler på brugerstyring	9
2.3. Potentialer ved et målbillede for sammenhængende brugerstyring på det kommunale område	10
2.4. Dialog med KL's direktion	11
2.5. Status og videreudvikling af Fælleskommunal Adgangsstyring	11
2.6. Afgrænsning af data og brugeradgange - Status for dataafgrænsningsanalysen	13
2.7. Potentialer ved automatisering og optimering af brugerstyring og onboardingprocesser i kommunerne	14
3. Eventuelt.....	16

Deltagerfortegnelse

Deltagere

It-Arkitekturrådets medlemmer:

- Bo Fristed, Chief Innovation Officer, chef for Center for Innovation og digitaliseringschef i Kultur og Borgerservice, Aarhus Kommune
- Henrik Brix, It- og digitaliseringschef, Favrskov Kommune, formand for KITA (foreningen af kommunale IT- og Digitaliseringsansvarlige)
- Jeppe Bøgh Andersen, Direktør for Social, Sundhed og Arbejdsmarked, Frederiksberg Kommune
- Mikkel Solgaard Bojsen-Møller, direktør for økonomi og digitalisering, Gentofte Kommune
- Niels Rygaard, Kontorchef for It og digitalisering i Senior og Omsorg, Aalborg Kommune
- Ralf Klitgaard Jensen, Direktør for Børn & Læring og Sundhed & Omsorg, Stevns Kommune (til kl. 12:30)
- René Lorenz, Chef for Politik, Strategi og Udvikling, Ældre- og Handicapforvaltning, Odense Kommune (til kl. 14:15)
- Lars Vraa, Chefarkitekt, KOMBIT
- Ghita Thiesen, Kontorchef, It-arkitektur & Standarder, KL (mødeleder)
- Pia Færch, Kontorchef, Center for Digitalisering og Teknologi, KL

Forberedelsesudvalget:

- Carsten Nydam-Rønved, Odense Kommune
- Cecilie Wulf Juul Jørgensen, Københavns Kommune

Sekretariat:

- Vibeke Normann, KL
- Zahra Al-Asfoor, KL (referent)

Afbud

- Signe Maria Christensen, Ressourcedirektør, Beskæftigelses-og integrationsforvaltningen, Københavns Kommune
- Christian Harsløf, KL

Oplægsholdere

- Martin Skovbjerg Jensen, Digitaliseringsstyrelsen
- Jakob Eiby, KL
- Rasmus Halkjær, KOMBIT
- Josef Hansen, KOMBIT
- Michael Breuning, Odense Kommune
- Mette Jespersen, KOMBIT
- Klaus Rasmussen, KOMBIT

- Søren Frederik Bregenov Beyer, KL
- Tim Olsen, PwC

Andre gæster

- Nicolai Petersen Draslov, Digitaliseringsstyrelsen
- Line Laudrup, KL
- Ulla Larney, KL
- Mette Vinther Poulsen, KOMBIT
- Flemming Nielsen, KL
- Christian Christensen, KL
- Marc Jerner, PwC
- Martin Olin, PwC
- Anne Graae-Hansen, PwC

1. Siden sidst

1.1. Siden sidst

SAG-2023-03577 Her skrives ansvarliges initialer

Indstilling

Her skrives indstillingen

Drøftelse

Ghita bød velkommen til det 50. møde i It-Arkitekturrådet og gav en opdatering på nogle af de sager, der tidligere har været drøftet på rådets møder:

- Inklusionsprincipper: De fællesoffentlige inklusionsprincipper, som rådet bidrog til i november 2023, blev officielt vedtaget primo marts 2024.
- Interoperabilitetsforordningen: Den 11. april markerede den officielle ikrafttrædelse af forordningen om et Interoperabelt Europa. Det betyder, at krav om interoperabilitetsvurderinger af relevante digitale løsninger træder i kraft pr. 1. januar 2025. Samme dato skal medlemslandene have valgt national tilsynsmyndighed samt repræsentanter til 'Interoperability Board', som er øverste myndighed på EU-niveau i forhold til forordningen.
- SKI 02.19: Det dynamiske indkøbssystem, DIS, blev lanceret den 5. april, og KL har aftalt med SKI, at vi løbende modtager informationer om kommunernes brug af systemet, med fokus på integration til den fælleskommunale infrastruktur.
- Opfølgning på AI-tema: I regi af 10-årsplanen har KL blandt andet defineret 3 projektforslag om brug af kunstig intelligens. Det er tanken at KL på Arkitekturrådets møde i september præsenterer relevante arkitekturvinkler fra de projekter, der måtte blive igangsat af styregruppen for 10-årsplanen.

Ghita oplyste desuden, at Digitaliseringsstyrelsen har fået rollen som tilsynsmyndighed for EU's AI-forordning i Danmark. Det betyder, at Digitaliseringsstyrelsen blandt andet skal varetage en koordinerende rolle på tværs af de kompetente tilsynsmyndigheder i Danmark og samarbejde med andre medlemsstater og Europa-Kommissionen, herunder EU's nyoprettede AI Office.

- Projekt 'Bedre styring af datastandarder': Den første fase af projektet blev afsluttet ved udgangen af Q1/24. I Q2 fokuserer teamet på videreudvikling af overblikket ud fra relevante use cases, samt på at arbejde videre med en selvtest version af modenhedsmodellen. KL og KOMBIT forventes at træffe beslutning om det fortsatte arbejde ultimo Q2 i relevante fora.
- Nyt projekt vedrørende it-anskaffelser: Et projekt, der skal udvikle et værktøj til støtte for kommunernes it-anskaffelser, er igangsat. Projektet ledes af KL og involverer KOMBIT og SKI. Første fase er en interviewrunde med 6-8 kommuner om deres behov for hjælp i de forskellige faser af anskaffelsesprocessen, og resultaterne herfra opsamles i en foranalyse, som forventes drøftet med rådet i november.
- Fælleskommunal Revisionslog: Efter afsluttet foranalyse arbejder KOMBIT nu på en fælleskommunal standard for revisionslog. Parallelt hermed, eller derefter, er det hensigten at opløfte og eventuelt justere standarden til fællesoffentligt niveau, i samarbejde med bl.a. Digitaliseringsstyrelsen og SDFI.
- Adgang til SKAT's systemer: KL og KOMBIT samarbejder med Udviklings- og Forenklingsstyrelsen om overgangen til SKAT's nye system, DUPLA. Omlægning af eksisterende adgange til de to systemer Skatteforvaltnings-Tele (SF-Tele) og Fælles myndighedsnettet (Ekstranet) lukker pr. 1. december 2024. Derudover vil der i praksis ske en omlægning af datatrafikken i forhold til Skatteforvaltningens datastrøm til fx KMD Indkomst eller andre dataleverandører, som tilbyder tilsvarende løsninger. Indberetning af den enkelte kommunes skatteprocent og udstilling af samlet skattegrundlag for kommunen vil fortsat ske i SKAT's MK-løsning, indtil et tilfredsstillende er etableret.
- Ny vision for Borgerblikket: KL har formuleret en vision for fremtidens Borgerblik samt bidraget til strategien for den kommunale del af "Mit Overblik 2025-2028". Begge er blevet godkendt af KL's politiske udvalg og bestyrelse. KL arbejder på at styrke det fællesoffentlige samarbejde herom. Planen er efter sommerferien at distribuere materiale til kommunerne for at sikre forlænget tilslutning indtil 2028.

Jeppe Bøgh Andersen efterspurgte KL's vurdering af, hvorvidt "Mit overblik" rent faktisk anvendes, og om det tilfører værdi for borgerne. Pia Færch forklarede, at visionen er at udstille al relevant information for at give borgerne et fuldt overblik. Det næste skridt er at gøre aftaler tilgængelige. Mange benytter allerede overblikket, og selvom det ikke er

komplet, indikerer feedback, at borgerne finder det værdifuldt og ønsker yderligere information.

2. Drøftelsessager

2.1. Orientering om arbejdet med Fællesoffentlig Digital Arkitektur

SAG-2023-03577 VNO

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen til efterretning
- giver input til det videre arbejde

Drøftelse

Martin Skovbjerg Jensen, projektleder for Datavejviseren, gav en præsentation af projektet, dets hjemmeside, og den tekniske indsats bag 'Datavejviseren'. Han rapporterede om fremskridt inden for integrationer og brugen af metadatastandarder samt om planlagte fremtidige tiltag for projektet.

Rådet tog orienteringen om arbejdet med Datavejviseren til efterretning og opfordrede desuden til, at der stilles krav om åbne data i relevante projekter. Rådet udtrykte interesse for efterspørgslen på kommunale datasæt. Nicolai Petersen Draslov fra Digitaliseringsstyrelsen rapporterede, at der især er interesse for datasæt, der spænder på tværs af kommuner, såsom information om cykelstier. Martin Skovbjerg fremhævede vigtigheden af, at kommunerne præcist beskriver alle tilgængelige datasæt, fx på OpenDataDK, for at styrke deres anvendelighed.

Bo Fristed nævnte brugen af trafiktællingsdata som et eksempel på et velanvendt datasæt og fremhævede også et samarbejde med DIGST om sprogteknologi, hvor borgere kan donere deres stemmer til udvikling af talegenkendelse.

Rådet påpegede, at selvom flere kommuner er tilsluttet OpenDataDK, er det en begrænset mængde data, der faktisk udstilles, og de udstillede data anvendes ikke i stor udstrækning. Det bunder i problemer med incitament og udfordringer med at høste fordele fra indsatsen. Rådet spurgte også efter muligheder for at ansøge om finansiering til at styrke udstillingen af flere kommunale datasæt. Martin anerkendte problemet med incitament og anbefalede, at kommunerne bør prioritere, hvilke datasæt de ønsker at udvikle og tilbyde for at sikre en sammenhængende national indsats. Han informerede om, at der findes en pulje, som kommunerne kan ansøge, men

bemærkede, at der kan være visse forbehold. Han opfordrede kommunerne til at kontakte Datavejviserens projektteam for at få mere information om mulighederne for tildeling af midler.

Mette Jespersen, KOMBIT, efterlyste yderligere detaljer om beskrivelserne af datakvalitet og spurgte, om der var krav til de myndigheder, der udstiller data. Martin henviste til den fællesoffentlige vejledning til beskrivelse af datakvalitet (metode-til-beskrivelse-af-datakvalitet), som findes på Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside, og som skal stemme overens med internationale standarder. Han påpegede, at datakvaliteten primært er udstillerens ansvar, men at anvenderne spiller en vigtig rolle i at vurdere kvaliteten i deres specifikke anvendelsesscenarier.

2.2. Introduktion til arkitekturvinkler på brugerstyring

SAG-2023-03577 Peter Falkenberg og Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Tager introduktionen til efterretning

Drøftelse

Jakob Eiby præsenterede brugerstyring fra et arkitekturperspektiv, hvor han forklarede de involverede processer og berørte den fællesoffentlige samt fælleskommunale tilgang til brugerstyring og de deraf følgende gevinster.

Rådet anerkendte behovet for brugerstyring og påpegede de potentielle fordele ved systematisk implementering, herunder overholdelse af GDPR og andre sikkerheds- og datatilgængsbegrænsninger. Selvom det ikke direkte fremgår, at brugerstyring skal implementeres, blev det af rådet betragtet som en effektiv metode til at sikre sikkerhed, privatliv, tillid, sammenhæng og effektivitet.

Rådet fremhævede økonomiske fordele ved robuste brugerstyringsprocesser, herunder besparelser i arbejdskraft og forbedret effektivitet efter implementering. Samtidig blev det understreget, at en forbedring af brugeroplevelsen er kritisk for at sikre, at medarbejderne kan navigere effektivt og fejlfrit i systemerne. Desuden påpegede rådet, at en brugervenlig brugerstyring er essentiel for rekruttering og fastholdelse af personale, fx på sundhedsområdet, hvor effektiv adgang til systemer kan påvirke personaletilfredshed og dermed bidrage til at fastholde medarbejdere.

Endelig anbefalede rådet et fortsat fokus på governance for at sikre, at implementeringerne opfylder både tekniske og forretningsmæssige krav samt operationelle behov.

2.3. Potentialer ved et målbillede for sammenhængende brugerstyring på det kommunale område

SAG-2023-03577 Jakob Eiby og Peter Falkenberg

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter elementer i et eventuelt målbillede for brugerstyring

Drøftelse

Jakob Eiby præsenterede udfordringer med de nuværende brugerstyringsløsninger og de mulige potentialer ved en mere sammenhængende tilgang. Han introducerede fem mønstre for brugerstyring og omtalte nødvendigheden af et klart målbillede for effektiv og sikker brugerstyring på tværs af kommunale domæner.

Rådet roste oplægget og viste generel opbakning til, at der blev udarbejdet et målbillede for brugerstyring. Rådet understregede, at en klar og målrettet vej mod sammenhængende brugerstyring er afgørende, især for at navigere og varetage kommunernes interesser effektivt på den fælles- og tværoffentlige bane. Rådet anerkendte betydningen af at have en dyb forståelse for forretningen for, at kunne tilpasse brugerstyringsløsningerne hensigtsmæssigt. Rådet påpegede, at der skal arbejdes proaktivt på at sænke barrierer relateret til kompetencer, forretningsforståelse og systemkompleksitet.

Carsten Nydam-Rønved udtrykte nysgerrighed omkring det nuværende landskab af brugerstyringsløsninger og de omkostninger, der vil være forbundet med overgangen til den foreslåede vision. Jakob påpegede, at mens det samlede overblik mangler, er der kendskab til specifikke områder og til det fælleskommunale niveau. Rådet fremhævede vigtigheden af at adressere overgangsomkostninger og integrationsprocesser ift. eksisterende systemer for at sikre en smidig implementering.

Rådet rejste desuden spørgsmålet om de mulige økonomiske konsekvenser for mindre leverandører, og Jakob forsikrede, at erfaringer i KOMBIT kan bruges til at gøre integrationen lettere og nemmere for mindre leverandører.

Yderligere var rådet enige om, at en forbedring af brugervenligheden, der ikke komplicerer processerne for fx midlertidige ansættelser som vikarer, er et nøglepotentiale på linje med besparelser samt styrket sikkerhed. Rådet anerkendte også, at en klar retning for brugerstyring er nødvendig for at understøtte sikre og effektive arbejdsgange og for at reducere kompleksiteten, specielt for de mindre kommuner.

Rådet anbefalede, at en fælles, gradvis og behovsdrivet tilgang til brugerstyring bør følges, med særligt fokus på de områder, hvor behovet er mest presserende. Rådet understregede behovet for at balancere overgangskosten og ressourceforbrug med langsigtede gevinster og betonedede nødvendigheden af en forståelse for kommunal infrastruktur og systemlandskab.

2.4. Dialog med KL's direktion

SAG-2023-03577 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet

- tager direktionens orientering til efterretning.

Drøftelse

Da Christian Harsløf desværre med kort varsel var blevet forhindret i at deltage, orienterede Pia Færch om status for Chromebook-sagen.

2.5. Status og videreudvikling af Fælleskommunal Adgangsstyring

SAG-2023-03577 Rasmus Halkjær og Jakob Eiby

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager status til efterretning
- giver input til den videre udvikling af Fælleskommunal Adgangsstyring, herunder til, hvad der skal til for øge anvendelsen

Drøftelse

Rasmus Halkjær fremlagde en status for Fælleskommunal Adgangsstyring (FK-ADG) samt en plan for den fremadrettede udvikling, herunder igangværende og planlagte opdateringer, og emner til afklaring. Han belyste særligt, hvordan implementeringen af OpenID Connect vil understøtte kommunernes

anvendelse af mobile enheder og lettere integration af simple applikationer og mobilapps med FK-ADG. Rasmus præsenterede også et roadmap for FK-ADG's fremtidige udvikling.

Rådet anerkendte de fremskridt, der er gjort i udviklingen af Fælleskommunal Adgangsstyring (FK-ADG), og udtrykte tilfredshed med den planlagte anvendelse af OpenID Connect for at understøtte mobilanvendelse og lettere integration af applikationer.

Rådet fremførte også et konkret problem vedrørende indhentning af straffeattester via RPA, da politiet ikke stiller et API til rådighed, hvilket skaber problemer for kommunernes brug af RPA-teknologi. Rasmus anerkendte problemet og foreslog en dialog om mulighederne for en fælles løsning.

Josef Hansen fortalte kort om kommunernes udnyttelsesgrad af Fælleskommunal Adgangsstyring, som fremgår af rapporten 'Infrastrukturen i tal'. Desuden fortalte han om rapporten 'FKI Potentiale', som viser hvilke integrationspakker og integrationer der er til rådighed i den fælleskommunale infrastruktur, samt viser data vedrørende it-systemers tilslutning og kommunernes ibrugtagning.

Mette Vinther Poulsen supplerede med, at FKI-referencegrupper aktuelt arbejder på en indstilling til igangsættelse af et projekt, der skal skabe grundlaget for en hensigtsmæssig, fælles og ensartet anvendelse af FK-ADG og FK-ORG. Hun nævnte, at et Proof of Concept (PoC) ville blive afviklet andet halvår 2024, hvis projektet bliver godkendt af FKI styregruppe på deres kommende møde i juni 2024.

Rådet støttede op om de igangværende initiativer og opfordrede til fortsat fokus på forbedring af datavalidering og brugervenlighed. Rådet efterspurgte desuden en hurtigere og mere overskuelig rapportering til ledelsesniveauet i kommunerne.

Michael Breuning fra Odense Kommune gav et indblik i kommunens erfaringer med brugerstyring og anvendelse af Fælleskommunal Adgangsstyring. Michael fortalte at brugerstyring sker på mange forskellige måder udover med Fælleskommunal Adgangsstyring, og belyste de forskellige niveauer af effektiviseringspotentiale for kommunens systemer og understregede, at mens nogle systemer har stort potentiale for effektivisering, har andre ikke. Han påpegede, at en centraliseret adgangstyring gennem FK-ADG, inklusive FK-Org og FK-Klassifikation, kan gøre det muligt at håndtere rettigheder på tværs af fagsystemerne mere hensigtsmæssigt gennem roller og dataafgrænsning. Desuden kom Michael ind på mulige veje til videre udbredelse og til realisering af gevinstpotentialet ved anvendelse af FK-ADG.

Rådet tog positivt imod Michael Breunings gennemgang af Odense Kommunes erfaringer med Fælleskommunal Adgangsstyring og lagde stor vægt på fællesskabets rolle, når der skal realiseres effektiviseringspotentialer. Der var en klar anerkendelse af fordelene ved at harmonisere adgangsstyringen på tværs, og der var enighed om, at en fælles indsats er essentiel. Rådet understregede betydningen af en 'Musketer ed' som et symbol på fællesskabets forpligtelse til at sætte fælles mål, analysere gevinster og håndtere udfordringer.

2.6. Afgrænsning af data og brugeradgange - Status for dataafgrænsningsanalysen

SAG-2023-03577 Mette Jespersen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- kommer med input til analysen og det videre forløb

Drøftelse

Klaus Rasmussen og Mette Jespersen gennemgik dataafgrænsningsanalysens nuværende status, herunder de identificerede problemstillinger og tilhørende løsningsforslag.

Rådet tog vel imod præsentationen af de identificerede behov og udfordringer, samt de foreslåede løsninger. Rådet erkendte de fremhævede udfordringer og anerkendte værdien af de allerede tagne skridt for at adressere disse og påpegede, at disse tiltag er afgørende for at opretholde og styrke sikkerheden i systemer og arbejdsgange.

Rådet understregede nødvendigheden af konsensus om tilgangen til dataafgrænsning og adgangsstyring, og opfordrede samtidig til samarbejde for at navigere i de tekniske og forretningsmæssige udfordringer. Rådet støttede op om en fortsat dialog og koordinering mellem kommuner og leverandører for at sikre, at FK-ADG bliver en robust og sikker løsning, der kan håndtere kommunernes forskelligartede behov.

Rådet opfordrede KOMBIT til at stå fast på og anbefale en restriktiv anvendelse af adgangsgupper, og understregede at den praksis kun bør anvendes som en sidste udvej.

2.7. Potentialer ved automatisering og optimering af brugerstyring og onboardingprocesser i kommunerne

SAG-2023-03577 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter de forslag til implementeringsinitiativer, som indgår i analysen 'Automatisering og optimering af brugerstyring og onboardingprocesser i kommunerne'
- Giver input til den eventuelle videre proces

Drøftelse

Søren Frederik Bregenov indledte kort med at fortælle om 10-årsplanen og fortalte, at analysen 'Automatisering og optimering af brugerstyring og onboarding processer i kommunerne', som er udarbejdet af PwC, var blevet igangsat i regi af netop 10-årplanen.

Tim Olsen fra PwC præsenterede analysens hovedpunkter. Analysen foreslår implementeringsinitiativer baseret på tre kommunale arketyper, der hver især repræsenterer et vist modenhedsniveau inden for ledelse, processer, kompetencer, IT-understøttelse og integrationer. Tim præsenterede analysens formål og gennemgik de ni forslag til initiativer til optimering af brugerstyring og onboarding processer.

Rådet udtrykte bekymring for, at kommunernes nuværende niveau og modenhed ikke er tilstrækkeligt til at realisere de potentielle besparelser. Tim understregede, at fokus er på frigjort tid frem for direkte økonomiske besparelser. Tim påpegede desuden, at flere kommuner overvurderer deres egen modenhed, idet de anser sig selv for at være modne på visse områder, mens de på andre områder og i forhold til interne kompetencer og uddannelse ofte halter bagefter.

Rådet efterlyste en tidshorisont for realisering af initiativerne og områder, hvor gevinster kan realiseres nemmest. Tim refererede til analysen for et estimat på implementeringstiden, som bygger på erfaringer fra lignende projekter og fungerer som en generel ramme. Han forklarede, at implementeringen er mest enkel på centralt niveau, men at kompleksiteten øges, når implementeringen involverer udekørende medarbejdere og decentrale funktioner. Jo tættere på centraladministrationen, desto lettere er processen.

Rådet lagde vægt på vigtigheden af ledelsesstøtte og kompetenceløft for at sikre, at både tekniske og organisatoriske aspekter adresseres effektivt.

Der var en bred enighed blandt rådsmedlemmerne om, at en forenet tilgang til implementering af disse initiativer er nødvendig. Rådet støttede KL's plan om at iværksætte en fælleskommunal indsats, baseret på kommunernes ønsker og behov.

Ghita konkluderede, at opgaven bliver stadig mere central og afgørende, og understregede nødvendigheden af handling. Hun tilkendegav, at KL vil samle op og foreslå praktiske, fremadrettede skridt med afsæt i analysen, bl.a. også i dialog med KOMBIT.

3. Eventuelt